

OPAS TUTORKOULUTUKSEEN

Suomen Lukiolaisten Liitto

2017

Sisältö

1. Johdanto	3
2. Tutorointi	5
3. Koulutus	7
4. Harjoitukset	9
4.1. Tutustumisharjoitukset	9
4.2. Tutoria henkilökohtaisesti kehittävät harjoitukset	11
4.3. Tutortoimintaan valmistavat harjoitukset	13
5. Lopuksi: palaute, kannustus ja tuki	18
6. Todistus pohja tutorina toimimisesta	21
7. Lähteet	22

1. Johdanto

Moikka! Jos haluat kouluttaa tutoreita, tämä opas on tarkoitettu sulle. Oppaaseen on koottu tutorkoulutuksen runko. Ennen tätä opasta kannattaa ehdottomasti tutustua Suomen Lukiolaisten Liiton [Tutoroppaaseen](#), joka antaa perustiedot lukiotutoroinnista.

Oppaan tarkoituksena on ollut löytää mahdollisimman toiminnallisia ja kivoiksi koettuja harjoituksia, jotka johdattavat oivalluksiin. Harjoituksen vetäjällä ei tarvitse olla valmiita vastauksia, vaan ne on tarkoitus löytää yhdessä ryhmän kanssa. Näin ollen myös vanhat tutorit voivat hyvin toimia kouluttajina.

Aloitteleva tutor tarvitsee tuekseen koulutusta. Koulutuksen tarkoituksena on valmentaa tutorina toimimiseen. **Tutor asettaa tutoroinnille tavoitteita, valmistautuu kohtaamaan erilaisia tilanteita ja pohtii omia valmiuksiaan tutorina.**

Tutortoiminta on hauskaa ja antoisaa. Kun tutortoiminta on onnistunutta, hyötyvät siitä uudet opiskelijat, tutorit, opettajat ja koko oppilaitos. Tämän oppaan avulla saatte koulunne tutortoiminnan uudelle asteelle.

Tehkää tutortoiminnasta oman näköistänne!

Tämän oppaan ovat Emma Hannosen vuonna 2010 toimittaman oppaan pohjalta uudistaneet Mikael Lehtonen, Katri Penttinen, Elmo Nikula, Ding Zhong, Pyry Piitulainen, Venla Kinnunen ja Milla Rekola.

.....

2. Tutorointi

Kuka on tutor?

Tutor on vanhempi opiskelija, joka toimii **vapaaehtoisesti lukion aloittavien opiskelijoiden tukena, turvana ja ensimmäisenä kosketuksena lukioelämään**. Tutor ohjaa ja auttaa **tutustuttamalla uusia opiskelijoita lukioon, kouluyhteisöön ja uusiin kavereihin**.

Tutor on saanut koulutuksen, joka valmentaa häntä tehtäväänsä. Tutor pystyy kertomaan opiskelunsa aloittavalle lukiolaiselle niitä asioita, joita olisi itse halunnut kuulla ja ymmärtää aloittaessaan lukion.

Tutor **parantaa kommunikaatioita** lukion sisällä. Tutor näkee ja kuulee enemmän kuin opettajat ja pystyy tarvittaessa ottamaan yhteyttä ryhmänohjaajaan, opettajaan tai muuhun henkilökuntaan.

Tutor-sana tulee englannista. Peruskoulussa tukioppilaat toimivat samalla idealla. Korkeakouluissa ja ammattikouluissa puhutaan myös tutoreista, joten tutor on sopiva nimitys myös lukioissa toimivalle opiskelijalle.

Mitä on tutorointi?

Tutorointi eli tutortoiminta tarkoittaa **auttamista, tukemista, opastamista ja ohjaamista**.

Tutorointi on toimintaa, jossa kokeneemmat opiskelijat ottavat vastuuta uusien opiskelijoiden ohjauksesta ja tukevat näin heidän opiskeluaan.

Tutorointi tarkoittaa, että lukiossa järjestetään päämäärätietoisesti toimintaa, jossa tutorit ja lukiolaiset kohtaavat ja ovat tekemisissä toistensa kanssa. **Tutorit voivat esimerkiksi auttaa lukujärjestyksen teossa, kohottaa uusien opiskelijoiden ryhmähenkeä ja tavata tutoroitaviaan lukuvuoden mittaan.** Tutorilta voi ja tulee kysyä neuvoja.

Miksi tutorointia?

Tutorointi parantaa lukion ilmapiiriä ja kouluturvallisuutta. Kun koulussa on hyvä ilmapiiri, on sinne kaikkien kiva tulla ja kaikkien siellä hyvä olla. Tutorit toimivat linkkinä uusien ja vanhojen opiskelijoiden sekä henkilökunnan välillä. Kun tutortoiminta on onnistunutta, hyötyy siitä siis koko oppilaitos. **Kun yhdessä tekeminen lisääntyy, myös yhteishenki paranee.**

Tutorointi **vahvistaa välittämisen ilmapiiriä ja kaikkien osallistumista yhteisiin asioihin.**

Tutorit tukevat tiiviin kouluyhteisön muodostumista. Tutoroinnilla pyritään siihen, ettei kukaan jää yksin.

Tutortoiminta on hauskaa ja antoisaa. Onnistunut tutorointi on hyödyllistä ja mielekästä uusille opiskelijoille, tutoreille, opettajille ja koko oppilaitokselle. Tutorointi **auttaa myös henkilökuntaa ymmärtämään opiskelijoiden elämän haasteita ja tavoitteita.** Tutortoiminta on erinomainen tapa lähteä kehittämään lukiota ja kohottaa oppilaitoksen imagoa. Tutorointi auttaa erityisesti myös niitä, joille paikkakunta on uusi ja oppilaitos vieras.

3. Koulutus

Tutorilla on oikeus koulutukseen, joka valmentaa häntä tehtäväänsä. Koulutuksen tarkoituksena on herättää tulevassa tutorissa ajatuksia ja valmentaa häntä tutorointiin.

Koulutus rakentuu erilaisten harjoitusten ympärille. Näitä ovat tästä oppaasta löytyvät

1. Tutustumis- ja ryhmäytymisharjoitukset,
2. Tutoria henkilökohtaisesti kehittävät harjoitukset ja
3. Tutortoimintaan valmistavat harjoitukset.

Tutorointiin liittyvissä kysymyksissä on harvoin yksi oikea vastaus, ja siksi vastauksia ja toimintatapoja on hyvä pohtia ryhmässä. Kouluttajan tehtävänä on auttaa ryhmää pääsemään erilaisiin oivalluksiin. Koulutus on myös kouluttajalle oppimistapahtuma.

Tärkeää koulutuksessa on myös **omaan lukioon perehtyminen**. Tutorkoulutukseen kannattaa pyytää **rehtoria tai opinto-ohjaajaa** puhumaan lukion käytännöistä. On pidetty hyödyllisenä, että myös **ryhmänohjaajat** ovat mukana, jotta kaikilla olisi uusin tieto esimerkiksi uusintakoepäivistä. Myös opiskelijakunnan hallituksen on hyvä avata tutoreille toimintaansa.

Koulutuksen voi järjestää esimerkiksi **viikonloppukoulutuksena tai erillisenä koulutuspäivänä**. Harjoitukset voi myös pitää osissa. Tällöin on hyvä muistaa, että ryhmän

tulisi antaa ensin hieman lämmitellä jonkin ryhmäytysharjoituksen parissa. Lopussa tehtyjen harjoitusten anti kannattaa koota yhteen.

Koulutuksen **vetäjinä kannattaa olla tutoropettaja ja tutoreina toimineita opiskelijoita.**

Tutoreilla on kokemusta tutoroinnista ja tuoreessa muistissa se, miltä tuntui aloittaa tutoruransa. Tutoropettaja ja tutorit voivat suorittaa tehtävänjakoa harjoitusten vetämisessä. Harjoituksen vetäjänä toimiminen ei vaadi aiempaa koulutuskokemusta, ainoastaan kykyä heittäytyä. Harjoituksen vetäjällä ei myöskään tarvitse olla valmiita vastauksia, vaan ne on tarkoitus löytää ryhmässä.

Koulutusta voi laajentaa ottamalla mukaan **vierailevia puhujia ja tekemällä enemmän harjoituksia.** On hyvä idea hyödyntää myös oman lukion tai lähilukioiden opettajien ammattitaitoa tutoroinnissa, viestinnässä, esiintymisessä ja vuorovaikutuksessa.

Voit hyödyntää **tutorkoulutuksen [esimerkkiohjelmarunkoa](#)** koulutuksen suunnittelussa.

4. Harjoitukset

Monet harjoitukset on tarkoitus purkaa keskustelemalla. Näin koulutukseen osallistujat voivat käsitellä harjoituksen herättämiä tunteita ja ajatuksia sekä kuulla muiden mielipiteitä. Keskustelu voi olla hyvin vapaamuotoista. Harjoitusten yhteyteen on laitettu **mietittävää-osio, josta löytyy esimerkkikysymyksiä keskustelun herättämiseen harjoituksen jälkeen.** Kannattaa kirjata ylös myös omia mieleen nousseita kysymyksiä.

Esiintymis- ja vuorovaikutustaidot ovat tärkeitä tutorille. Tämä on otettu harjoituksissa huomioon. Harjoitukset asettavat tutorin erilaisiin esiintymis- ja ryhmätilanteisiin.

4.1) Tutustumisharjoituksia

Tavoitteena on tutustuttaa tutoreita ja luoda rentoa tunnelmaa. Tutoreiden toimiva yhteistyö ja hyvä yhteishenki ovat tärkeitä. Kun tutoreiden toiminnasta huokuu hyvä fiilis, välittyy se varmasti myös tutoroitaville. Jotta kaikki saataisiin tutustumaan toisiinsa, on hyvä sekoittaa ryhmää. Esimerkiksi piirileikeissä uuden järjestyksen voi luoda järjestäytymällä jonoon nimien aakkosjärjestyksen, pituuden, kengänkoon tai syntymäpäivän mukaan.

Osa leikeistä löytyy myös Tutoroppaasta ja tutorit voivat vetää niitä tutoroitavilleen. Tutustumisleikeistä ja ryhmäyttämisharjoituksista löytyy monenlaisia versioita. Eri variaatioista

kannattaa hakea rohkeasti inspiraatiota. Kun toimivaan ja hauskaan leikkiin törmää, kannattaa se kirjoittaa heti ylös.

NIMET TUTUIKSI

a. Nimileikki

Aika: 10–15 minuuttia

Ryhmäkoko: 10–40

Jos lukio on kovin iso tai koulutukseen osallistuu useamman lukion opiskelijoita, on hyvä opetella osallistujien nimet. Nimileikissä osallistujat muodostavat piirin. He sanovat etunimensä ja etunimensä alkukirjaimella alkavan adjektiivin. Aloittaja esittelee itsensä: ”Liisa Lempeä”. Seuraavan tulee sanoa ensin ”Liisa Lempeä” ja vasta sitten oma nimensä ja adjektiivinsa ”Matti Mahtava”. Isossa porukassa on hyvä rajoittaa nimien kertaus viiteen eli kukaan ei sano yli viittä nimeä omansa lisäksi.

b. Toisen esittely

Aika: 10–15 minuuttia

Ryhmäkoko: 10–40

Jokainen valitsee parin, jota ei vielä tunne tai jonka tuntee ryhmästä huonoiten. Parit saavat jonkin aikaa jutella, jonka jälkeen heidän tulee esitellä toisensa ryhmälle. Hyviä tietoja kerrottaviksi ovat ainakin nimi, ikä, harrastukset ja lempiruoka.

c. Kortit kertovat

Aika: 5–10 minuuttia

Välineet: Kortteja

Tarjolla on erilaisia postikortteja. Jokainen leikkijöistä valitsee kaksi korttia. Ensimmäisen kortin avulla leikkijä kertoo jotakin itsestään kuten esimerkiksi perheestään tai harrastuksistaan. Toisen kortin avulla leikkijä kertoo odotuksistaan lukion suhteen.

RYHMÄ KASAAN

a. Kuvaviesti

Aika: 10–15 minuuttia

Ryhmäkoko: 10–40

Joukkueiden koko: 4–7

Välineet: Yksinkertainen piirretty kuvio (esim. kukka tai talo), paperia ja kyniä

Leikkijät jaetaan joukkueisiin. Ryhmät asettuvat jonoiksi. Jonon viimeiselle näytetään kuva, jonka hän piirtää seuraavan selkään. Viesti kulkee selästä selkään, aina siihen saakka kunnes jonon ensimmäinen piirtää sen paperille. Lähtökuvaa ja piirrettyä kuvaa verrataan.

b. Ominaisuudet

Aika: 10–15 minuuttia

Ryhmäkoko: 10–40

Välineet: Tuoleja

Tuoleja on yksi vähemmän kuin leikkijöitä. Yksi leikkijöistä on keskellä ja kertoo itsestään ominaisuuden, esimerkiksi ”kesä on lempivuodenaikani”. Kaikki jotka ovat samaa mieltä vaihtavat paikkaa. Viereiselle tuolille ei saa mennä. Keskellä seissyt yrittää löytää istumapaikan. Jos hän ei onnistu, jää hän uudestaan keskelle.

c. Etsi kaveri

Aika: 10–15 minuuttia

Ryhmäkoko: 10 –

Leikin vetäjä sanoo asioita, jonka mukaan pitää löytää itselleen porukasta kaveri. Esimerkkiasioita ovat vaikkapa sama kengännumero, lempisarja, montako sisarusta on, silmien väri tai lempiartisti. Kun osallistujat ovat löytäneet kaverin, voi vastaukset käydä yhdessä läpi tai vastaavasti antaa parille jonkun keskusteluaiheen, josta heidän tulee jutella sovitun ajan. Hyvä keskustelunaihe on esimerkiksi se, mikä on oma lempariaine lukiossa.

d. Still-kuva

Aika: 10–15 minuuttia

Ryhmäkoko: 10–20

Keksitään aihe, josta osallistujien pitää kasata still-kuva niin, että jokainen siirtyy vuoron perään ”kuvaan” esittämään yhtä asiaa. Jos aihe on esimerkiksi puutarha, ensimmäinen tyyppi voi lähteä esittämään puuta, toinen kukkaa, seuraava jänistä jne.

4.2. Tutoria henkilökohtaisesti kehittävät harjoitukset

a. Lukion aloitus

Tavoite: Palauttaa mieleen lukion alkuajat ja omat tuntemukset siitä

Aika: 15–30 minuuttia

Välineet: Tutoripas ja kyniä

Kysymykset löytyvät tutoroppaasta. Kyse on henkilökohtaisista tuntemuksista, joten yleistä keskustelua on hyvä pohjustaa sillä, että tutorit saavat ensin keskustella parin kanssa ja sitten vasta yleisesti ryhmässä.

- a. Ennen lukion alkua eniten odotin...
- b. Jännittävintä oli...
- c. Ensimmäisenä päivänä...
- d. Eniten minua auttoi ensimmäisinä päivinä...
- e. Tutorini oli avuksi...
- f. Opettajista oli apua...
- g. Olisin tarvinnut enemmän...

Mietittävää: Mitä tunteita harjoitus herätti? Millaisia muistoja tuli mieleen? Oliko tutoreista apua? Mistä olisit kaivannut enemmän tietoa? Tuntuiko avun pyytäminen helpolta?

b. Hyvä tutor

Tavoite: Listata hyvän tutorin ominaisuuksia ja antaa samalla tutoreiden pohtia omia ominaisuuksiaan.

Aika: 30–45 minuuttia

Välineet: Muovieläimiä / postikortteja / netistä löytyviä kuvia julkisuuden henkilöistä

Osallistujat valitsevat yksittäin tai ryhmissä eläimen joka parhaiten kuvaa hyvää tutoria ominaisuuksiltaan. Harjoitusta voi muuttaa käyttämällä esimerkiksi netistä tulostettuja julkkisten kuvia tai postikortteja.

Lopuksi ominaisuudet kootaan koko ryhmän voimin. Yksi voi toimia kirjurina ja kirjoittaa ominaisuuksista listan kaikkien nähtäville. Ominaisuudet on lopuksi vielä hyvä lukea ääneen.

Mietittävää: Puuttuuko listasta jotain ominaisuuksia? Mitkä ovat tärkeimpiä ominaisuuksia? Tunnistatteko näitä ominaisuuksia itsestänne? Mitä ominaisuuksia toivoisit omaavasi tai haiuaisit kehittää itsessäsi?

c. Itsetuntemus: Henkilökohtaista

Tavoite: Vahvistaa itsetuntemusta, pohtia omia hyviä ominaisuuksia tutorina

Aika: 15–30 minuuttia

Välineet: Kyniä ja paperia

Tarkoituksena on laatia ilmoitus itsestään henkilökohtaista-palstalle, jossa etsitään ystäviä uusista opiskelijoista. Tarkoitus on kertoa omista positiivisista ominaisuuksistaan ihmisenä ja tutorina. Halutessa tekstit voidaan lukea ääneen ja voidaan päätellä kenestä kussakin tekstissä oli kyse. Vetäjä voi aloittaa lukemalla oman valmiiksi laatimansa tekstin.

Harjoituksen jälkeen voidaan keskustella niistä ominaisuuksista, jotka auttavat tutoreita tehtävissään. Hyvä on myös painottaa, että tutoreiden ei missään nimessä täydy olla keskenään samanlaisia. Tutoroitavatkin ovat erilaisia, ja heidän on helppo lähestyä erilaisia ihmisiä.

Mietittävää: Keneltä on helppo kysyä apua? Keneltä on vaikea kysyä apua? Miksi? Millaisia tutoreita pidät itse helposti lähestyttävänä?

4.3. Tutortoimintaan valmistavat harjoitukset

a. Ryhmä

Tavoite: Antaa tutoreille ideoita, miten ryhmäyttää tutorryhmäänsä.

Aika: 20 minuuttia

Ryhmäkoko: 2–6

Osallistujat jaetaan ryhmiin, joiden tehtävänä on pohtia erilaisia ryhmäytämiskeinoja. Yksi ryhmäläinen voi kirjata ideoita ylös. Kun ryhmät ovat saaneet miettiä jonkin aikaa, kerätään ideat yhteen. Harjoituksen vetäjä kirjoittaa ideat ylös taululle kaikkien nähtäville. Ideoista voidaan keskustella ja miettiä, mitkä ideat haluttaisiin ainakin toteuttaa. Parhaat ideat kannattaa kirjoittaa muistiin, jotta niihin voidaan vielä myöhemmin palata.

b. Erilaisuus ja erilaiset tutoroitavat

Tavoite: Antaa tutoreille valmiuksia kohdata erilaisia uusia opiskelijoita

Aika: 30–60 minuuttia

Välineet: A3-papereita ja tusseja

Ryhmäkoko: 2–6

Harjoitusta on hyvä pohjustaa keskustelulla, jossa muistutetaan, että tutorit ovat tärkeässä asemassa lukiossaan, sillä he toimivat lukioyhteisönsä vaikuttajina. Tutoreiden on hyvä näyttää mallia kuinka kaikki nuoret ovat erilaisia ja yhtä arvokkaita. Suvaitsevaisuus on tutoreiden tärkeä arvo. Voidaan pohtia millaista erilaisuus on, ja millaisten tutoroitavien huomiointiin tulisi erityisesti kiinnittää huomiota.

Harjoituksessa on hyvä myös muistuttaa, että kärjistyksen ja stereotyyppien harjoituksen yhteydessä ovat sallittuja. Harjoituksessa ryhmä keksii tutoroitavan, jonka kokee erityisen haasteelliseksi omassa tutorin työssään. Ryhmät voivat keksiä myös useampia hahmoja, etenkin jos ryhmiä on vähän. Tällaisia henkilöitä voivat olla esimerkiksi ”mä-pärijäänkyllä”-tyyppi, paljon harrastava, huonosti motivoitunut, pyörätuolissa oleva tai huonosti suomea puhuva. Näistä rakennetaan henkilöitä, joille keksitään ainakin:

- nimi
- ikä
- luonteenpiirteitä
- harrastuksia

Kun ryhmät ovat tehneet tutoroitavansa, esittelevät he hahmonsa muulle ryhmälle. Henkilöhahmot laitetaan vierekkäin lattialle, ja osallistujat voivat mennä sen taakse, jonka kokevat tutoroinnissaan haastavimmaksi henkilöksi. Harjoitus puretaan kyselemällä ensin mielipiteitä siitä, miksi osallistuja asettui juuri tämän henkilön taakse. Keskustelua jatketaan siitä, kuinka nämä henkilöt voisi ottaa huomioon tutoroinnissa. Keskustelun hyvää antia on myös se, miten toiset näkevät muiden vaikeiksi kokemat hahmot ja millaisia neuvoja heillä on antaa.

Mietittävää: Mitä ajatuksia tämä harjoitus herätti? Miksi juuri tämä hahmo on vaikea? Millaisia neuvoja sinulla olisi tämän hahmon kohtaamiseen?

Yhdenvertaisuuden edistäminen lukiossa

Tutorit voivat etsiä keinoja, joilla voidaan **puuttua syrjiviin normeihin ja tehdä lukiosta yhdenvertaisempi oppimisympäristö** kaikille. Normit ovat oletuksia siitä, minkälaisia ihmiset ovat ja minkälaisia heidän tulisi olla. Oletukset liittyvät ihmisen sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen, alkuperään, uskontoon tai toimintakykyyn.

Kaikki opiskelijat eivät mahdu normien rajaamiin muotteihin. Tutorit voivat olla mukana vaikuttamassa siihen, että **opiskelija voi olla avoimesti oma itsensä joutumatta kiusatuksi tai syrjityksi**. [Älä olet – Normit nurin! -opas](#) tarjoaa tähän keinoja.

c. Ongelmatilanteet draaman kautta

Tavoite: Antaa tutoreille välineitä ongelmatilanteiden ratkaisemiseen

Aika: 45–60 minuuttia

Välineet: Kyniä, paperia ja vaatteita. Roolin ottamista voi helpottaa, jos näyttelijä voi pukeutua vaikka kaulaliinaan tai hattuun.

Ryhmäkoko: 2–5

Jokainen ryhmä kirjoittaa paperille ensin kaksi substantiivua ja sitten toiselle paperille kaksi adjektiivua. Nämä laput kerätään pois ja laitetaan omiin pinoihinsa. Tämän jälkeen ryhmät miettivät yhden tutoroinnissa mahdollisesti esiin tulevan ongelmatilanteen ja kirjoittavat sen ylös. Nämä laput kerätään erilliseen pinoon. Ryhmät nostavat jokaisesta kolmesta pinosta yhden lapun. Ryhmien tehtävänä on valmistaa lyhyt esitys ongelmatilanteesta.

Esityksessä pitää käyttää lapulle kirjoitetut kaksi substantiivua ja adjektiivua. Substantiivit ja adjektiivit toimivat esityksen suunnittelun tukena, sillä ne auttavat rakentamaan esitystä eteenpäin. Substantiivien ja adjektiivien ei tarvitse liittyä mitenkään tutortoimintaan.

Jokaisen näytelmän jälkeen keskustellaan tilanteesta.

Mietittävää: Ratkaistiinko tilanne hyvin? Mitä olisi voinut vielä tehdä? Mitä vastaavassa tilanteessa itse tekisit? Keneltä voisi pyytää apua tilanteen ratkaisuun?

Kiusaamisen ehkäisy lukiossa

Koulussa viihtyminen on nuorelle monelta kannalta tärkeää, ja sillä on välitön yhteys nuorten kokemaan hyvinvointiin. Lukiolaisten kokemusten mukaan **kiusaaminen lukiossa on luonteeltaan henkistä**. Kiusaaminen näyttäytyy esimerkiksi piikittelynä, porukasta poissulkemisena, juoruiluna ja arvosanoista kuittailuna.

Kouluterveyskyselyn (2015) mukaan lukiolaisista kiusatuksi joutuu vähintään kerran viikossa yksi prosentti. **Lukiolaisista 85 % kokee, ettei kiusaamiseen puututa oppilaitoksen aikuisten toimesta.**

Lukiolaisista **36 % on kokenut seksuaalista häirintää** netissä tai mobiililaitteiden välityksellä (SLL:n kysely jäsenistölle syksy 2016, 1903 vastaajaa). Kouluterveyskyselyn mukaan 22 % koko ikäluokasta on kokenut seksuaalista häirintää puhelimesta tai netissä, **tytöistä lähes kolmannes**. On hyvä muistaa, että **kiusaaminen on aina rikos, tapahtui se sitten netissä tai kasvotusten**.

Ryhmän kanssa voitte pohtia omia kiusaamiseen ja koulussa viihtymiseen liittyviä asenteitanne ja tehdä Mannerheimin Lastensuojeluliiton [asennetestin](#).

d. Tapahtumaideointi

Tavoite: Antaa käytännön kokemusta tapahtuman suunnittelusta.

Aika: 45–60 minuuttia

Välineet: isoja papereita ja erivärisiä tusseja

Ryhmäkoko: 3–5

Harjoituksen tarkoituksena on suunnitella tempaus, jonka tutorit järjestävät syksyllä tutoroitaville. Ensin pidetään ideariihi, jonka jälkeen yhteisesti hyväksytyä ideaa aletaan työstämään eteenpäin. Tapahtuman suunnittelu on iso osa tapahtuman toteutuksesta, ja siksi suunnitelmat ja sovitut asiat on hyvä kirjata ylös.

Jos ryhmiä on useita, harjoituksen purkuvaiheessa ryhmät esittelevät tapahtumansa muille ryhmille. Suunnitelluista tapahtumista voidaan valita paras tai parhaat, jotka toteutetaan

seuraavan lukuvuoden kuluessa. Tapahtumasuunnitelmat kannattaa ottaa talteen myöhempää käyttöä ja toteutusta varten.

Tapahtuman suunnittelussa on hyvä ensin pohtia, mikä on tapahtuman **tavoite**. Kun tavoite on selvillä, on tapahtumalle helppo lähteä ideoimaan sisältöä ja ohjelmaa. Suunnittelun edetessä tavoitteeseen pystyy aina palaamaan. Välillä kannattaa pysähtyä miettimään, onko tapahtuma edelleen kulkemassa kohti tavoitetta.

Tapahtumat eivät usein eivätkä vaadi paljoa – esimerkiksi teemapäivän voi järjestää todella pienellä vaivalla. Tapahtuman huolelliseen suunnitteluun kannattaa kuitenkin aina panostaa.

Tapahtumasuunnittelussa voit hyödyntää [tapahtumasuunnitelma-taulukkoa](#). Valmiiksi täytetty tapahtumataulukko on hyvä käydä läpi ja miettiä mahdollisia sudenkuoppia. Esimerkiksi ulkoilmatapahtumat tarvitsevat usein erityisjärjestelyjä, jos alkaa satamaan.

e. Viestintäsuunnitelma

Tavoite: Innostaa tutorit markkinoimaan itseään.

Aika: 30–45 minuuttia

Välineet: A3-papereita, erivärisiä tusseja ja kamera

Tutorit suunnittelevat kuinka markkinoivat toimintaansa. Tutoreiden tarkoituksena on ideoida, kuinka he näkyisivät lukiossa mahdollisimman hyvin. Tärkeää on ainakin kiinnittää lukion seinälle tai ilmoitustaululle juliste, jossa on tutorien nimet ja kuvat.

Tutorit voivat esimerkiksi:

- olla paikalla kun uudet lukiolaiset tulevat ilmoittautumaan
- pitää infotilaisuuden lukion salissa tai muussa sopivassa tilassa
- käydä kertomassa toiminnastaan ryhmittäin
- pitää palavereja henkilökunnan kanssa
- postata toiminnastaan sosiaaliseen mediaan
- järjestää vuoden aikana tapahtumia ja tempauksia
- pukeutua ensimmäisten päivien ja tapahtumien ajan tutorpaitoihin ja kantaa tutorkangaskasseja

5. Lopuksi: palaute, kannustus ja tuki

a. Palaute koulutuksesta

Tavoite: Kerrata tapahtunutta ja kehittää ensi vuoden koulutusta

Aika: 10 minuuttia

Välineet: Palautelomakkeet ja kyniä

Palautetta keräämällä saa kokonaiskuvan siitä, mikä koulutuksen osallistujien mielestä oli hyvää, ja mikä olisi voinut mennä paremmin. Palautetta varten voi tehdä sähköisen lomakkeen helposti esimerkiksi Google Forms -palvelulla, tai pientä osallistujajoukkoa varten välineeksi voi antaa paperia ja kyniä.

Kysymyksiä koulutuksesta kerättävään palautteeseen:

- Mikä oli tärkeää koulutuksessa?
- Mitä opin?
- Mitä kehittäisin?
- Mikä harjoitus tuntui hyödyllisimmältä?
- Mikä harjoitus tuntui vähiten hyödylliseltä?
- Mitä haluaisit sanoa kouluttajille?

Koulutuksen järjestäjien on myös hyvä pitää keskinäinen palautekeskustelu. Järjestäjät voivat käydä harjoitukset läpi yksi kerrallaan, jolloin harjoituksen vetäjä voi ensin kertoa omat tunteuksensa. Tämän jälkeen muut voivat kommentoida ja antaa harjoituksesta rakentavaa palautetta ja kehitysehdotuksia jatkoa varten.

b. Positiiviset muistot

Tavoite: Päättää koulutus hyviin tunnelmiin ja antaa positiivista palautetta osallistujille

Aika: 10–15 minuuttia

Välineet: Kyniä ja postikortteja

Koulutuksesta vastaava on hankkinut erilaisia postikortteja, joista jokainen voi valita mieleisensä. Valitsija kirjoittaa nimensä osoitekenttään. Osallistajat voivat istua esimerkiksi ringissä. Kortit laitetaan kiertämään ja muut osallistajat kirjoittavat positiivisia adjektiiveja tai muita kannustavia lyhyitä lausahduksia postikorttiin. Näin jokainen saa positiivista palautetta ja mukavan muiston koulutuksesta.

Harjoitus voidaan toteuttaa myös värikkäillä papereilla.

Mistä saan apua?

Opiskelijatoiminnan edistäminen on yksi Suomen Lukiolaisten Liiton perustehtävistä. Voit saada liitolta ideoita, tukea, materiaaleja ja koulutusta toimintaasi.

Suomen Lukiolaisten Liiton toimistolla työskentelee täysipäiväinen **opiskelijatoiminnan suunnittelija**, johon voit olla yhteyksissä kysymyksiesi kanssa. Lisäksi vuosittain vaihtuvista **varapuheenjohtajista** toinen ottaa aina lukioiden opiskelijatoiminnan vastuulleen. Heihin voit olla rohkeasti yhteydessä! Yhteystiedot löydät osoitteesta lukio.fi.

Tutoreiden täsmäkoulutus

Tutorkoulutukset on tarkoitettu tutoreiden puolen tai koko päivän mittaisiksi tehopaketeiksi, joiden avulla haetaan uutta puhtia tutorointiin. Päivän vetää paikallinen lukiolainen ja pääsette yhdessä tutustumaan tutoroinnin perusteisiin sekä harjoittelemaan ja ideoimaan tutorointia käytännössä.

Koulutus räätälöidään tutorien tarpeet huomioiden. Yhdessä päivässä saatte uutta intoa, ideoita ja konkreettisia välineitä tutorointiin! Tutorkoulutukset ovat lukioille **maksuttomia**. Voit tilata koulutuksen SLL:n nettisivuilta lukio.fi.

Tutoroppaat

Tämän oppaan lisäksi kannattaa tutustua myös SLL:n **Tutoroppaaseen**, joka antaa perusevää tutorointiin. Opas löytyy osoitteesta lukio.fi.

6. Todistus pohja tutorina toimimisesta

Tulosta todistus pohja [täältä](#).

7. Lähteet

Kuvat:

Luku 2: Tutorointi s. 5: Emma Uusi-Kokko

Luku 4: Harjoitukset s. 9: Hanna Kilponen

2010

HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HELGAN tutormateriaalit
 Haiminen, Terhi ja Salovaara, Reija (toim.) 2003. Tukioppilastoiminnan opas. Paino Polar Oy.
 Härkönen, Pekka 2002 (toim.). Opiskelijatutoroinnin käsikirja. Seinäjoki: I-Print.
 Metropolia Ammattikorkeakoulun opiskelijakunta METKAN tutormateriaalit.
 Rekola, Milla (toim.) 2008. Oppilaskuntatoiminnan opas. Singsby: Ykkös-Offset.
 Reija Salovaara (toim.) 2006. Tukari välittää. Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Miktor.
 Reija Salovaara (toim.) 2006. Terve minä. Tukioppilastoiminnan koulutusmateriaali
 itsetuntemuksesta. Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Miktor.
 Tutorin käsikirja 2008. Metropolia Ammattikorkeakoulun Opiskelijakunta. Tutoropas 2009.
 SAKKI – Ammattiin opiskelevat. Helsinki: Yliopistopaino.
 Olin, Kaisa, Räsänen, Minna ja Hievanen, Sauli (SAKKI) 2008. Tutortoiminnan käsikirja.
 Helsinki: Yliopistopaino.

2017

Onnelliset opintiellä? Lukiolaisten hyvinvointitutkimus 2012. Suomen lukiolaisten liiton
 tutkimus. Laitinen, Lotta. Suomen Lukiolaisten Liitto 2012.
 Kouluterveyskysely 2015. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos (THL).